

Oblastní odbor SRS

Zemědělská 1 a

613 00, Brno

Brno 12.4.2013

SRS 020803/2013

Zpráva č. 3 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 1.4.– 14.4.2013

1. Počasí

První týden sledovaného období svým charakterem ještě připomínal spíše zimu. Bylo převážně zataženo a sněžilo. Ve druhém týdnu se začalo postupně oteplovat, i když v noci ještě teploty místy klesaly pod bod mrazu. Střídaly se dny slunečné a oblačné s dešťovými přeháňkami. Nejchladnějším ránem bylo pondělí 1.4., kdy bylo v Brně naměřeno -5,3 °C, v Uherském Ostrohu až -7,0 °C. Nejvyšší teploty vyšplhaly k 18 °C (14.4.). Celkem spadlo do 10 mm srážek.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Konečně teplejší, jarní charakter počasí v druhé polovině sledovaného období nastartoval růst a regeneraci rostlin. Začínají opět jarní práce na polích, pokračuje příprava půdy, setí jarních plodin, přihnojování ozimých plodin a aplikace herbicidů proti plevelům. Dokončuje se řez révy vinné a ovocných dřevin.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 21-29 BBCH)

Růstová fáze: první odnož viditelná: počátek odnožování až 9 a více odnoží viditelných

První výskyt **lemované stébelné skvrnitosti pšenice (*Rhizoctonia cerealis*)** na pochvách listů byl zjištěn na okresech Znojmo (Jiřice u Miroslavi, Petřín; 11.4.) a Břeclav (Velké Pavlovice, Němčičky, Horní Bojanovice 10.4.).

První výskyt **obecné krčkové a kořenové hniloby pšenice (*Fusarium spp.*)** na pochvách listů byl zaznamenán na okrese Břeclav (Bořetice, Velké Pavlovice, 10.4.).

Při úhlopříčném průchodu porostem se hodnotí 20 rostlin. Rostlina se vyryje i s kořeny, z každé rostliny se vybere jedna odnož a hodnotí se poškození bazální části, především zahnědlé skvrny v místě přechodu mezi nadzemní a podzemní částí.

Účinnou ochranou je snížení podílu ozimých obilnin v osevním postupu-setí obilnin 1x za tři roky, pozdější setí a aplikace růstových regulátorů, které redukuje ztráty případným polehnutím. Při aplikaci chemické ochrany je výhodnější použít kombinace fungicidů účinných i na listové choroby ve fázi BBCH 30-32.

První výskyt pyknid **septoriové skvrnitosti obilnin (*Mycosphaerella graminicola*)** na listech byl zjištěn na okrese Brno-venkov (Smolín, 9.4.) a Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 8.4.).

První výskyt dospělců **kohoutka černého (*Oulema melanopus*)** na listech byl objeven na okresech Břeclav (Němčičky, 14.4.).

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vylíhlých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdně do doby, než se zjistí 50% vylíhlých larev.

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smykáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylíhlých více jak 50 % larev.

Pokračující plošné střední až silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** v porostu byly sledovány v okrese Znojmo (Miroslav).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby, rostlinolékařské správě a projednat opatření k ochraně zvíře s oprávněným uživatelem honitby.

JEČMEN OZIMÝ (RF 25-29 BBCH)

Růstová fáze: pátá odnož viditelná až 9 a více odnoží viditelných

První výskyt **sněžné plísňovitosti obilnin (*Monographella nivalis* var. *nivalis*)** na listech byl objeven na okrese Brno-venkov (Žabčice, 9.4.).

Pozorování napadení rostlin se provádí v době začínající jarní vegetace a rovněž koncem odnožování (29–30 BBCH). Hodnotí se napadení porostu při úhlopříčném průchodu.

Preventivní ochranou je podpora rychlé regenerace porostů na jaře dusíkatou výživou, použitím regulátorů růstu k podpoře odnožení, popřípadě vláčení silně napadených porostů.

První výskyt **obecné krčkové a kořenové hniloby (*Fusarium* spp.)** na pochvách listů byl zaznamenán na okresech Brno – venkov (Smolín, 5.4.), Znojmo (Dyjákovice, 12.4.) a Břeclav (Horní Bojanovice, 12.4.).

Pozorování: viz. pšenice ozimá

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 19-31 BBCH)

Růstová fáze: 6 až 9 a více listů vyvinuto až 1. internodium viditelné

Lokální střední až silné výskyty **B-deficientní zakrňlosti řepky (nedostatek bóru)** se zahnívajícími srdéčkovými listy a prasklinami v kořenovém krčku byl zjištěn na okrese Znojmo (Jiřice u Miroslavi, Petřín, Stošíkovice, 11.4.).

První výskyt **šedé plísňovitosti brukvovitých (*Botrytis cinerea*)** na nejmladších listech byl zjištěn na okrese Brno-venkov (Vranovice nad Svratkou, 9.4.) a Znojmo (Jiřice u Miroslavi, 11.4.).

První výskyt dospělců **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)** byl zjištěn na okrese Brno-venkov (Smolín) a Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 11.4.), Břeclav (Němčičky, 14.4.), Hodonín (Liděřovice, 14.4.).

První výskyt **krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*)** v Mörickeho misce byl zaznamenán na okresech Uherské Hradiště (Kněžpole, 8.4., Nedakonice, 11.4.), Brno-venkov (Smolín, 9.4.), Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 11.4.), Břeclav (Hrušky, Horní Bojanovice, 11.4.) ve slabé intenzitě.

Slabá intenzita výskytu imag **krytonosce čtyřzubého (*Ceutorhynchus quadridens*)** v Mörickeho misce byla zjištěna na okrese Břeclav (Hrušky, Horní Bojanovice, 11.4.) První výskyt v Mörickeho misce byl zaznamenán na okrese Brno-venkov (Smolín, 12.4.).

Pozorování imag krytonosců se provádí dvakrát týdně ve 2 Mörickeho miskách nebo na 2 žlutých lepových deskách od dosažení maximální teploty 6 °C do zjištění maxima náletu. Optické lapáky se umístí na protilehlé strany, nejméně 10 m od jeho okraje směrem do porostu. Mörickeho misky se naplní do ¾ vodou, pro snížení povrchového napětí se kápne do každé misky saponátový prostředek. Proti zamrznutí se může přidat lžíce kuchyňské soli.

Ošetření se provede při průměrném výskytu 5 a více brouků na 1 misku za 1 den, u krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*) při průměrném výskytu 3 a více brouků na 1 misku za 1 den.

Pokračující plošné střední až silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** v porostech byly sledovány na okrese Brno-venkov (Vranovice nad Svratkou, 9.4.), Znojmo (Miroslav), Kroměříž (Kotojedy), Hodonín (Vnorovy, 14.4.).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace. Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

Pozor, ošetřovatel porostu je povinen oznámit použití přípravků pro hubení hlodavců (rodenticidy) tři dny před zahájením aplikace přípravku oprávněnému uživateli honitby, rostlinolékařské správě a projednat opatření k ochraně zvěře s oprávněným uživatelem honitby.

PÍCNINY

VOJTĚŠKA

Pokračující plošné střední až silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** v porostech byly sledovány na okrese Brno-venkov (Unkovice, 9.4.), Znojmo (Dobšice, 8.4.), Břeclav (Šitbořice, Velké Němčice, 12.4.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

Jabloň (RF 01-07 BBCH)

Růstová fáze: počátek zaoblování (listových) pupenů, pupeny viditelně zaoblené, šupiny pupenů prodloužené, objevují se světle zbarvené části šupin až počátek praskání pupenů, první zelené špičky listů právě viditelné.

První výskyt imag **květopase jabloňového (*Anthonomus pomorum*)** na větvích byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Zlechov, 11.4.).

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing.Kopřivová Eliška